

Data premierei : 25 decembrie 1977.
Regia : NAE COSMESCU. Scenografia : CONSTANTIN RUSU.

Distribuția : ION ROXIN (Ben Benedict Preda) ; ELENA ȚUȚULAN, NINA ZĂINESCU (Ursula Seidelman) ; ION FOCSA (Sandu Crăcană) ; HAMDİ CERCHEZ (Gică Rîmboacă) ; EUGEN UNGUREANU (Un bărbat cu „Chevrolet”) ; DEM. NICULESCU (Necunoscutul) ; ANGELA RADOSLAVESCU (Doctorița) ; CARMEN ROXIN (Silvia) ; FLORIN PRETORIAN (Un tânăr) ; MARIA ANDREEA RAICU (Asistenta medicală) ; MIHAI VIOREL (Rănitul).

relor, de observația morală. O poveste simplă, cu mai multe caractere bine individualizate. Regizorul Nae Cosmescu a înțeles „slăbiciunea” dramaturgului și, chiar dacă a lucrat cu actori buni, nu le-a prilejuit acestora „recitaluri”, ci i-a orientat spre un efort colectiv de valorificare a ideii piesei. Oameni febriliți, pe care destinul îi îndânțuie o clipă, își dovedesc, ajutați de împrejurări, omenia. Interdependența personajelor, faptul că ele au, fiecare, o convingere afirmată impetuos, l-au determinat pe regizor să urmărească și să sublinieze atent relațiile dintre ele, să creze o stare conflictuală permanentă. Personajul Ben, vânzător la o stație PECO, a dorit singurătatea pentru a se vindeca sufletește, în urma unei nedreptăți. În el mocnesc, însă, mari elanuri, fostul medicinist caută — deocamdată, pe plan ideatic — „lumina”, adică puritatea, pregătindu-se pentru un viitor în care să traducă faptic gândurile sale constructive. Actorul Ion Roxin atribuie personajului o impresionantă forță lirică. În gândirea sa, tânărul Ben este un visător lucid, un bărbat matur, căutând să pătrundă rosturile demne

ale vieții. Roxin s-a mai întâlnit în ultima vreme cu asemenea eroi dramatici și, totdeauna, am apreciat la el capacitatea de interiorizare, convingerea că arta teatrului înseamnă și cultivare perpetuă a rostirii. Ion Focea, veteranul teatrului, întruchipează cu bonomie pe agentul de circulație Sandu Crăcană. Actorul creionează, cu dezinvolura și știută, un personaj cu farmec, un om plin de înțelegere pentru semenii săi. Hamdi Cerchez misipește multă energie pentru pitorescul Gică Rîmboacă ; se remarcă dorința actorului de a revela filonul de omenie al simpaticeului căruțaș. O surpriză în spectacol este Dem Niculescu, interpretul Necunoscutului. Un actor bun, neutilizat de cîteva stagii, pe care-l regăsim aici în efortul de a exprima datele particulare ale unui text. Eroul său, un încercat activist de partid, comunică emoționant cu sala, dezvăluind un suflet incandescent, un luptător pentru adevăr. Carmen Roxin intuiește datele personajului, Silvia, fata care caută „undeva, o lumină”, dorind să se salveze din banalitate și compromis. Se mai remarcă Angela Radoslavescu (o înimioasă doctoriță) și Eugen Ungureanu (un tânăr talent, într-un rol episodic). Destul de ștearsă este Elena Țuțulan, o turistă germană, vorbind școlărește în... franceză.

Scenografia lui Constantin Rusu ni s-a părut inexpresivă, amintind vag interiorul unei stații de benzină.

Să consemnăm, de asemenea, contribuția în spectacol a regizorului tehnic Ștefan Dumitrescu, unul dintre acei pasionați slujitori nevăzuți ai teatrului.

În repertoriul Teatrului „A. Davila”, acest spectacol marchează încă un moment de reală slujire a dramaturgiei originale, dedicate omului și cinstei sale.

Ionuț Niculescu

ALTE PREMIERE

TEATRUL MIC

EFFECTUL RAZELOR GAMMA ASUPRA ANEMONELOR

de Paul Zindel

Efectul razelor gamma asupra crăițelor în epoca debarcării omului pe lună sună titlul complet al piesei destul de obscurului scriitor new-yorkez Paul Zindel, care a fost distinsă cu premiul Pulitzer, ca cea mai bună lucrare dramatică a anului 1971. Piesa a stat la baza filmului cu același titlu, regizat de Paul Newman și interpretat de soția sa, Joanne Woodward, și ea continuă, acum, la Teatrul Mic, seria premierelor cu prospectii valabile, bogate în semnificații, din literatura dramatică a ultimilor ani, scrisă pe altă meridiană.

Efectul razelor gamma asupra anemonelor (titlul frumosoasei versiuni românești) reprezintă o experiență științifică școlară și, totodată, ascunde sub această denumire metafo-

Data premierei : 20 decembrie 1977.
 Regia : CĂTALINA BUZOIANU.
 Scenografia : MIHAI MĂDESCU. Traducerea : ALF ADANIA.
 Distribuția : OLGA TUDORACHE (Beatrice); RODICA NEGREA (Tillie); ADRIANA ȘCHIOPU (Ruth); ANGE-LA IOAN (Janice); IOANA CIOMIR-TAN (Nanny).

rică o parabolă frumoasă, plină de tîlcuri. Întîlnim în piesă diverse influențe ale marilor dramaturgi americani: motivații psihologice din Tennessee Williams, relații dramatice ca la Edward Albee, situații sociale ca la Arthur Miller, eroinele dramei arătîndu-ni-se urmașe directe ale „dezmoșteniților“ lui O'Neill. În această scriere, care a scos la lumină și a consacrat cariera literară a profesorului de chimie Paul Zindel, propulsîndu-l peste noapte dramaturg — ca în foarte multe piese americane ale deceniilor șase și șapte — e vorba despre singurătate și înstrăinare, despre sor-did și atroce, despre promiscuitate și mizerie în viața unei familii situate la periferia murdară, săracă și tristă a unei lumi stră-lucitoare, opulente și zgomoțoase. Piesa ne înfățișează puternicele contradicții din socie-tatea americană hiperindustrializată, super-tehnicizată, capabilă să desferece tainele mi-cro și macrouniversului, misterele galaxiei și ale atomului, să exploreze cosmosul și să prospecteze luna, dar neputincioasă în fața dranelor familiei, a lipsei de comunicare,

incapabilă să rezolve paupertatea fizică și morală a membrilor săi. O mamă își crește în chip primitiv, plină de ură și sălbatică disperare, fiicele, jonglînd să găsească mij-loacele de trai, pe cît de insolite pe atît de păguboase, asociînd unor improvizatii fantas-magorice răutate și cruzime. Beatrice zăluda, femeia trecută prin multe furtuni și naufragii, zarzavagioaică cu foste veleități de dan-satoare, cinică și sărmană exploatoare-gazdă a unor bătrîni infirmi și incu-rabili, reprezintă realitatea brutală a unei Americi obscurantiste, segregacioniste, inapo-iate. Beatrice nu permite fiicelor sale să frecventeze școala, arătîndu-se despotică și mărginită ca un personaj dickensian, învățu-tura fînd pentru ea sursa „teoriilor“ inutile, a iluziilor, cu nimic folositoare în lupta crîncenă pentru o bucată de pîine. Ruth, fiica cea mare, adolescentă dezaxată, nimfo-mană precoce, cu stagiul în instituții psihia-trice, e aidoma multor altor tinere personaje din piesele de peste ocean, generînd conflicte printr-un comportament hipergoist, impre-vizibil și insuportabil. Dar Tillie, mezină, ade-vărată „rază de lumină în împărăția întu-nericului“, aduce în acest peisaj sumbru și devastat încrederea în om, în puterea lui de a descifra și stăpîni prin rațiune uni-versul, în ciuda tuturor vicisitudinilor traiu-lui cotidian. Efectul radiațiilor cosmice a-supra florilor e tema lucrării practice la bio-logice realizate de micuța Tillie, stimulată de un profesor îndrăgit, personaj ce nu apare, dar omniprezent, cu un nume simbolic, dom-nul Goodman (Omul bun!). Razele gamma,

Rodica Negrea, Adriana Șchiopu, Olga Tudorache și Ioana Ciomirtan

știința, se află la îndemâna oamenilor, a tuturor, și chiar dacă în slums-urile metropolei domnește promiscuitatea, sărăcia și tristețea, asaltul cunoașterii asupra ignoranței și a răutății va triumfa. Acesta e mesajul adânc umanist al piesei lui Zindel, din plin valorificat pe scena din Sărindar, într-unul dintre cele mai frumoase spectacole ale stagiunii bucureștene. Spectacol lucrat de Cătălina Buzoianu în cheie majoră, în forță, cu o orchestrație bogată, spectaculoasă, în care principalele acorduri sînt violența, grotescul, fabulosul și sordidul. Într-un decor de expresivă plasticitate, ce etalează, ca într-o expoziție hiperrealistă de pop-art, insalubritatea, decrepitudinea, talmeș-bulmeșul unor existențe dezordonate și încovoiate (scenograf Mihai Mădescu), se desfășoară în volute mari — nu totdeauna strunite — o luptă violentă, cîteodată surdă, dar mai mult urlată, cu acute tragice și fioruri ridicole, o luptă între niște ființe care se iubesc și totodată se detestă, în buna schemă americană a ecuației dramatice dragoste-ură. Regia atentă, chiar prea atentă, la mărunțul detaliu naturalist, la gestul fixat cu minuție, a intercalat cu aplicație planul realist cu o dona realitate, onirică, și a suprapus întregii narațiuni proiecțiile altei lumi. Efectul „radiațiilor“ se traduce (cu o anumită, neavenită ostentație) în pulsații de lumină și imagini filmate, amintindu-ne de o odisee a spațiului, măreată și superb eliberatoare, ce face neînsemnate dramele locuitorilor Terrei...

Reușita reprezentației o găsim, în principal, în interpretarea actoricească, în recitalul Olăi Tudorache, în primul rînd. Olga Tudorache (care și-a sărbătorit cu acest rol un sfert de veac de teatru) ni s-a arătat într-o compoziție de zile mari. Ea a portretizat cu energie, în mari pete de culoare, o femeie îmbătrînită înaintea de vreme, înrăită și urîțită, un chip și un trup pe care s-a depus jugul unei vieți năclăite în privațiuni și umilințe; acrită a nuanțat cu inteligență stupiditatea, mîrginirea, meschinăria și abrutizarea personajului și a punctat cu delicatețe visele sfîșiate, speranțele înăbușite, frumusețile mistuite. O secondează, din umbră, cu mare discreție, veterana Ioana Ciomîrtan, în rolul aproape mut, dar extrem de expresiv, al decrepitei Nanny, ruină fizică, simbol al distrugerii relațiilor filiale, personaj atroce, realizat diafan. Și o înconjoară, multicolor, trei studențe (elevele Olăi Tudorache, care și-a dovedit cu acest prilej și certa ei vocație pedagogică), în rolurile adolescentelor; spectacolul concretizează cerința integrării studenților în practică. Angela Ioan siluetează rapid și în linii caricaturale — urmînd, evident, indicațiile mizanscenei — un precoce și contrafăcut „star“ de o zi, după tipicul reclamelor TV, eludînd, însă, substratul mai adînc al demonstrației dramatice, care a urmărit să ne avertizeze, prin adolescenta Janice și prin succesul ei „științific“, de pericolul violenței și al dezumanizării în rin-

durile tineretului. Adriana Șchiopu compune cu sîrguință și cu vădită conștiinciozitate chipul fetei morbide, vag dezechilibrată, izbutindu-i însă mai bine conturul decît desenul. Admirabilă e, în schimb, Rodica Negrea în rolul Micuței Tillie, „ceretătoare“ candidă și profundă, mică stea ce-și urmează neabătut traiectoria, neatinsă de miserile și de nefericirile familiei ce-o persecută cu obstinație. Personajul are strălucire, iriază inocență și credință și ne convinge de inteligența și de generozitatea unui tineret care, în epoca de barbării omului pe lună și a cuceririi cosmosului, poate aspira să trăiască la unison cu timpul său și merită să trăiască astfel. Prin integrarea acestor sensuri, spectacolul regizat de Cătălina Buzoianu, pe scena Teatrului Mic, e profund politic și educativ, răspunzînd și unor întrebări ale tineretului nostru.

Mira Iosif

TEATRUL GIULEȘTI

RĂZBOIUL VACII

de Roger Avermaete

Data premierei : 23 decembrie 1977.

Regia : DINU CERNESCU. Scenografia : ANDREI BOTH și LIANA MANTOC. Versiunea românească : PAUL B. MARIAN. Muzica : compozitor și interpret VALI STERIAN.

Distribuția : FLORIN ZAMFIRESCU, CONSTANTIN COJOCARU (Țăranul); MIHAIL STAN (Primul sergent); VASILE ICHIM (Al doilea sergent); ȘERBAN CELEA (Grefierul, Seniorul de Beaufort); JORJ VOICU (Judele din Condroz); DORINA LAZĂR (Femeia); ION VILCU (Seniorul din Goesnes și din Jallet); GEORGE BĂNICĂ (Prelatul); MUGUR ARVUNESCU (Pristavul); ILEANA CERNAT (Doamna de Fallais); GEO COSTINIU (Seniorul de Fallais); OLGA BUCĂTARU (Doamna de Beaufort); ATENA DEMETRIAD (Doamna de companie); SEBASTIAN RADOVICI (Regele Franciei).

Deși lipsită de originalitate și de inventivitate dramatică, *Războiul vacii*, piesa prolificului scriitor flamand Roger Avermaete își găsește totuși, cred eu, rostul în repertoriul teatrului giuleștean, pentru ideile sale, pentru intențiile de critică socială și pentru structura sa dramatică, dintre cele mai accesibile: farsă satirică, naivă, de tip popular.